

פשר מיקום המשנה הראשונה בפרק ג

מאכת שמה

וקשה טובא לע"ד אמאי שייר התנא האי מתני' דמיירי בענין קדוש החודש למתנייה בהאי פירקא דכוליה מיירי בדיני שופר וה"ל לכוללה בכלל פירקין דלעיל.

מפארת ישראל

הרבה נצטערתי להבין למה סכינא חריפא פסקה למשנה זאת מב' פרקים הקודמין שמדברים כולם מקידוש החודש כמשנה זו, ומה שייכות למשנה זו לחברה עם ב' פרקים הבאים שמדברים כולם מדיני שופר.

וכפי הנראה לפע"ד האי טעמא ע"פ מ"ש רש"י [ר"ה ד"ל ע"ב] דבזמן קידוש החודש כל משחשיכה כ"ט אלול נהגו בו קודש וכן למחר כל היום, דשמא יבואו עדים עדיין א"כ עשו קידוש והתפללו תפלת ר"ה ותקעו בשופר, ולהכי סמך תנא משנה זו אצל פרקים הבאים דמיירי בר"ה, דסד"א דאילו ראוה ב"ד וכו' בר"ה, כיון שכבר נהגו בו קדושת ר"ה, אפרסמי לה מלתא טפי, ולא לעברוה, קמ"ל.

'ה'צוי' – הרב ד"ר הכהן (קול ואז – שביבי אורח ראש השנה, עמ' קנא-קכ)

ראוהו בית דין וכל ישראל וכו' משנה זו שייכת לפרק הקודם, שמסכת זו נחלקת לשניים, ב' פרקים הראשונים להלכות קדוש החודש וב' פרקים אחרונים להלכות שופר... וי"ל ללמד קישור שופר לקידוש החדש, כבראש פ"ד יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת, ולרמב"ם הלכות שופר, שאין תקיעה בשבת אלא כבי"ד שקידשו החדש. ובפסיקתא, תקעו, ר"ה שחל בשבת אין תוקעין בכל (מקום אלא) בעינטב במקום שב"ד יושבים ומעברים את השנים והחדשים. וכן מדרש תהלים, תקעו בחודש שופר, זהו שאומר הכתוב: "אשרי העם יודעי תרועה", אלו הזקנים שמעברין את השנה וקובעים החדשים", משמע שתקעו בקידוש החדש ובעיבור השנה. והעיקר, לאיחוד פרקי הראיה דקדוש החדש, והשמיעה דשופר, ולא תהא שמיעה גדולה מראיה.

אונק אלקב (הקדמה למסכת ראש השנה)

בתחילת הפרק השלישי נוספה משנה אחת בענין קידוש בית-דין, כשבית-הדין עצמם ראו את הירח. כבר תמהו המפרשים, שלא נקבעה הלכה זו בין ההלכות מאותו עניין שבפרק השני. ונראה שנוספה המשנה אחר כך, ומקומה הראוי בפרק ב', זו, אבל כדרך ההוספות שהן נקבעות בסוף העניין, נקבעה משנה זו בסוף כל ההלכות בעניין קידוש החודש, לשם השלמה, וכמו שראינו בכמה מקומות. ומשום שלא רצו לטשטש את החתימה הנאה של הפרק השני חיברו הלכה זו לראש הפרק השלישי.

י"ן אפלטין (מבוא לנסח המשנה, עמ' 994-996)

חלוקת הפרקים לא תמיד נכונה היא... ישנן כמה וכמה טעויות ממין זה, שאינן טעויות הסופרים אלא טעויות ישנות של ה"תנאים" שוני המשניות, וכבר היו כמה מהם לפני הבבלי והירושלמי... פ"ג מ"א המשכו של פ"ב הוא, ופ"ג היה צריך להתחיל בפ"ג מ"ב: כל השופרות וכו' (ה' שופר).